

Cântec de prieten

Se dedică Oșteanului-Țăran
Ioan C. Tălpău

Ce încă-și mai caută odihna cea mare, pe deplin meritată, în lutul veșnic creștin al *Patriei recunosătoare*...

„Cruce albă de mesteacăn,
Răsărită peste creste,
Cine te cunoaște-n lume,
Cruce fără de poveste?...“
(Artur Enășescu)

„Culorile morții sunt mâinile mele/ năpădite de șoareci flămânzi/ Pe coate se umflă și cresc/ alături de foame/ mănjitelile broaște, din oul spurcat/ urzit în gunoaie,/ cioplit în patria sabiei / și-n luciul ațetului-crimă./ Oștean sau păstor astrucat,/ putrezesc de-atâtea războaie,/ scormonind sub cetăți,/ dușmănind sau ucis pe corăbii./ Cavaleri ai sfinților ciocli,/ batem ora caldă, plină de rugină/ și sângele putred împarte vedenii.../ Iarba fiarelor se cheamă / c-au păscut-o, cu saț, vârcolacii;/ Vaca domnului închină/ în doruri de lună pustie,/ vărsată în biete hârci,/ verzui de nesomn...”

Nimic altceva decât înscrișul pe crucea sa risipită pe Muntele

Măgura Ocnei, unde, pe-aproape, a căzut și el, printre cei aproape două mii de camarazi întorși cu fața spre Cer și strigând, cu frânte puteri, cuvântul „mamă!“, într-un dureros solilocvii, cuibărit, parcă-ntr-un semn de-ntrebare: „Aici odihnește robul lui Dumnezeu plt. Ioan C. Tălpău, căzut în luptele de la Cireșoaia. 1916-1918“. Se născuse în comuna Buhalnița, județul Neamț, devenit, fără voie, drept proprietar al oaselor adumbrate sub veșnica povară, de-aici înainte, al câtorva roabe de pământ vânzolit și fără identitate, în inima unui țintirim închipuit ad-hoc la „porțile de foc ale Târgului Ocna“, în zile de august, anul duhnind amar a praf de pușcă: 1917!... Își dormea, desăvârșit, himera eternității, când stăpânii vremelnice impuse de la Răsărit, fără sens și arbitrar, au hotărât distrugerea locului de veci și nivelarea mormintelor, amestecând, în brazde triste, teren de sport, de joacă și de agrement. Cu bulldozerul, cu dușmănie și cu rânet. Mănăstirea din preajmă a fost făcută una cu pământul și pe locul ei (chiar și-n chilii!) au întronat tavernă și hotel. Abia au apucat creștinii de prin împrejurimi să mai salveze nescareva icoane din amintirea unui celebru loc de-nchinăciune... Le-au readus, mai apoi,

după „vrăvuială“ din „obzeșinouă“, închipuind cu ele un paraclis modest, udat cu focul lacrimii din amintiri bătrâne... Mai apoi, s-au limpezit anii la chip și-am sperat într-o minune! Visam cu toții la Vechile hotare, cu jertfe rostuite în calapod de Țară nouă... Însoțit de bunul meu prieten dr. Costin Țintaru – nepotul bravului Elisei Ursac, cel ce stătea la rege-n ospete –, am străbătut, la pas, zburciunile ocni ale sacrificiului pentru Neam și pentru Țară și i-am aflat mormântul bravului oștean **Tălpău**, pangărit și-nsingurat la margini de uitare. Însemnele tombale jeleau, de zeci de ani, doar umbra unei amintiri ce s-a topit, ca-ntr-o baladă, în spectrul mioritic al unei guri de rai rostind iluzia că-n lumea asta de crucificați, alegoria e, doar, o „moarte cu chip de cununii“. Aveam, așadar, dovada că Sfântul cu praznicul uitat în puținătatea recunoștinței omenești fusese ucis și-a doua oară! Lunecă, mai apoi, timpul prin pridvoarele de suflet ale țării și trupul dogit de suferință Hristică al țăranului român chemat sub drapel și devenit cătană fără vârstă, fără chip și fără nume, împins în silnicia carnagiului mondial, rămâne, pentru mereu, o permanență a palmelor bătătorite-n clătinări de coasă și de plug: „Vedeți, oameni buni, mireasmă de carne turtită,/ de rău peste rău/ și foc peste foc,/ În umbletul strâmb al proștilor stârci,/ De-au uitat și năpârcile pacea/ Și-odrasla de-un stat ascultă ispită...” În hronicul de sânge al veșniciei valahe convulsiile Timpului ne rostuiască destrămarea și renașterea, după datină, răsărind, neostoit, Lumina și mângâind o lacrimă de mamă cu care s-ar putea

Cântec de prieten

închide și rănilor, de veacuri... Pământul! Pământul din care-au ieșit și-n care vor să dăinuiească până la stingerea pomenirii, Pământul lor și-al nostru pe care, triumfătoare, biruie hora, Pământul pe care huruie căruța în vremea secetei și care marchează, precis, ulița tuturor copilărilor din România Dodoloață... Pământul acesta tăcut și milos în care ne-am îngropat cu nesaț răstignirea destinică, până la încăpățănare și-n care stau înfipte, cu temei, colonadele de suflet ale unui neam de plugari ciopliți în cremenea Carpaților tutelari, dătători de statornică vatră!...

Și iată-ne că, după aproape trei decenii de ode și de ritmuri ditirambice dedicate Centenarului și bunăstării pântecului nostru, ne regăsim/pășim pe-aceleași locuri triste și pe aceleași poteci de istorie suferindă și alungată aproape definitiv din calendarul conștiinței noastre. Dezamăgiți, descumpăniți și sceptici! Nu regăsesc însemnele potopului cazon, nu văd altar de pioasă reculegere, nu simt nimic din tot ce s-ar opune iertării și uitării... Doar un rest de cruce sfărâmată și-adunată cu grijă monastică de pe toboganul vremelnice dublate de nepăsarea viitorimii, depus ofrandă la temelii de paraclis contemporan... Martori fără de cuvinte la

tristețea zilei de astăzi – începutul de martie înlăcrimat în albul ghiocilor ce încă n-au mai învățat să moară, preotul Cătălin Ilie care mă însoțea și două monahii clătinate sufletește la aflarea crudului ade-văr... Efigia bravurii eroului nostru e acum dispărută definitiv și ei, martirii, știuți și neștiuți, împușcați a treia oară! Uitarea colectivă îi va-mpușca mereu și ei vor adormi mereu...

Măcar o „cruce albă de mesteacăn“, *dreptmăritorilor creștini*, să ridicați pe Măgura Ocnei, în loc sfânt de odihnă și de reculegere, într-un amintirea acestor nefericiți cu nume uitate, cândva izvorâte din poamele bucuriei și din floarea nădejdiei spre Măine, care-au murit și pentru noi, în vremuri de urgie, urcând la Domnul pe Sfânta Magistrală sisific străbătută cu-ngenunchere de EROI. Și-atât să încrustați pe chipul ei imaculat:

„AICI DOARME
FERICIT ÎNTRU DOMNUL
OSTAȘUL NECUNOSCUȚ!...“

Eu îmi închin floarea recunoștinței pe altarul celor cu rouă pe braț și-mi rostuiesc bătaile inimii în cânt purtat pe aripi de păun urzit din smălțuri de luceferi: „*Înmărmurit, Antares mai ascultă/ din pribegiile înguste, dalbe,/ la marginea lui Când și Cum./ O neclintire oarbă ne soarbe din prăpăstii,/ La sfat am mas cu plinele genuni,/ Dintru obștescul fir de fum/ Din loc în loc aprins/ ca robul ultimei minuni./ Vor dăinui doar sorții noștri / Când unii-ți lasă drept strânsuri/ Ciopor de mioare și prunci,/ o lacrimă-n pâini, o frunte amară,/ livezi sau fântâni, izvoare – frânturi;/ Sortiții bărbați – doar pline redute/ Cu veghe de inimi și ziceri de Țară!“*

Dan SANDU

Zilele Bibliotecii „C. Sturdza“

În cadrul Zilelor Bibliotecii Județene „Costache Sturdza“ din Bacău, desfășurate la final de cireșar, au fost sărbătorite 126 de ani de la înființarea primei biblioteci publice din județul Bacău și 100 de ani de la primul regulament de organizare și funcționare a unei biblioteci publice băcăuane, odată cu înființarea, în 1919, a bibliotecii Societății Casa de Sfat și Citire „Vasile Alecsandri“.

Evenimentul, de o elevată ținută intelectuală, a beneficiat de sprijinul financiar al Consiliului Județean Bacău și a inclus în program o suită de conferințe, expoziții, lansări de carte și concerte bine primite de public. La sărbătoarea bibliotecarilor băcăuani a participat și doamna Carmen Mihaiu, director general interimar al Bibliotecii Naționale a României, din cuvântul căreia spicuim următoarele: *Mă bucur că sunt alături de dumneavoastră și că aniversăm împreună împlinirea a 126 de ani de când Societatea Cultura a înființat prima bibliotecă publică din Bacău, bibliotecă din care își trage seva actuala Biblioteca Județeană. Vreau să aduc, în acest sens, un omagiu acelor oameni care și-au donat propriile biblioteci comunităților în care și-au dus traiul, punând astfel bazele primelor biblioteci publice din România, așa cum s-a întâmplat la Bacău cu fondul de carte Costache Sturdza. De-a lungul timpului, bibliotecile și-au diversificat rolul în comunitățile în care activează, pe lângă cel tradițional de păstrătoare ale patrimoniului scris, devenind, de asemenea, un loc de întâlnire, un partener în educație, un promotor al culturii în toate formele ei. Un exemplu concludent pentru această paradigmă este chiar evenimentul la care suntem astăzi martori, melanj între carte, muzică, dans, toate împreună sărbătorind o bibliotecă. Aș menționa, de asemenea, binecunoscutul Festival Național „George Bacovia“, organizat de dumneavoastră, o excelentă oportunitate de a reuni oameni ai literelor, o parte dintre ei cu o experiență îndelungată în literatură, alții, la începutul carierei. Mi-ăș dori ca, pe viitor, Biblioteca Națională să se implice mult mai activ în dezvoltarea de proiecte comune cu bibliotecile județene și, astfel, împreună să devenim mai puternici, să ne susținem rolul în fața factorilor de decizie, îndeplinindu-ne din ce în ce mai bine misiunea pe care o avem față de utilizatorii noștri. Nu în ultimul rând, vreau să vă invit să vă alăturați programului BiblioExpo, prin care Biblioteca Națională vă oferă posibilitatea bibliotecilor din țară să-și prezinte, în cadrul spațiilor sale expoziționale, colecțiile și proiectele cu care se mândresc, beneficiind astfel de expunere.*